

DR. BARIŞ MANÇO

Anlamak ve anlatmak kadar anlaşılma da önemlidir. Estetikten ve gelenekten yoksun yenilik arayışlarının kitleleri bunalttığı bir dönemde, gelenek olarak kabul edilen donmuşluklara sırtını dönerek ve geleneğin özünü anlayarak ortaya çıkan Barış Manço'nun uzun süre toplum tarafından anlaşıldığını söylemek doğru bir yaklaşım olmaz. Kimimiz onun bıyığına, kimimiz saçına, kimimiz yüzüklerine karşı "biçimsel" eleştirilerimizi öne çıkardık. Uzun süre onun gerçekte ne yapmak istediğini anlamadık. Barış Manço, çizgisinden sapmadan yoluna devam ettikçe, onun tesadüfi heyecanların ürünü olmayan bir senteze ulaştığını fark ettik.

Sosyal bilimlerle uğraşanlar, kendi disiplinlerinin açılımı içerisinde toplumsal değişimleri doğru anlamak ve analiz etmek durumundadırlar. "Farklı" olan Barış Manço'yu Türkiye'de ilk defa halkbilim disiplini içinde doğru anlayıp değerlendiren bilim adamı hocam Prof. Dr. Umay Günay olmuştur. Günay'ın, Milli Folklor'un 1992 yılında yayınlanan 13. sayısında kaleme aldığı "**Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço**" adlı yazısı bu bakımdan çok önemlidir ve genç kuşaklar tarafından tekrar tekrar okunmalıdır. Bu yazı aynı zamanda Barış Manço ile ilgili bir değerlendirmenin ötesinde anlamlar taşımakta ve yeni düşünce ufukları açmaktadır genç araştırmacıların önüne: Âşıklık geleneği ile Manço arasında kurulan bu sağlıklı bağın, bize türkölü-şarkılı filmlerimizle halk hikayelerimiz, Kemal Sunal filmleriyle Keloğlan masalları arasındaki ilgiyi daha yüksek sesle söyleme cesaretini verdiğini belirtmeliyiz.

Prof. Dr. Umay Günay'ın Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı olarak teklifi ve Hacettepe Üniversitesi'nin yetkili kurullarının onayı ile 1992 yılında Barış Manço'ya, "halk kültürünü çağdaş bir terkibe, âşıklık geleneğini yeni bir biçime ulaştırdığı" için "**Halkbilimi Doktoru**" unvanı verilmiştir. Barış Manço'nun, ödül töreni sırasında, yaptıklarının bilim çevrelerince anlaşılmasından duyduğu memnuniyeti ifade eden sözleri, Milli Folklor'un aynı sayısında yer alan "**Barış Manço'ya Doktor Unvanı Verildi**" başlıklı haberde yer almaktadır.

Barış Manço, 7'den 77'ye toplumun gönlünde çoktan tahtını kurmuş ve unvanını almıştı. Nitekim o kendisine verilen bu unvanı hiçbir zaman "vitrin"e çıkarmadı. Ancak bilim çevrelerince de doğru anlaşılmanın onun sanat ilhamına olumlu katkı sağladığını söyleyebiliriz.

Barış Manço'yu yıllar önce toplumun önünde gitmesi gereken bir bilim adamı olarak doğru bir şekilde anlayan ve cesaretle bunu ifade eden hocama kültürümüzün seyrini anlamak bakımından bize sağladığı açılım için teşekkür ederken, Halkbilim doktoru "meslektaşım" Barış Manço'nun zamansız ölümünün toplumda yarattığı derin üzüntünün hiç değilse onun anlattıklarının anlaşılmasına bir vesile olmasını diliyoruz.

Barış Manço'ya Tanrı'dan rahmet diliyoruz ve yaptıkları için teşekkür ediyoruz.

Doç. Dr. M Öcal OĞUZ
Millî Folklor Adına ...